

Plenarhandling

A9-0416/2023

7.12.2023

BETÄNKANDE

om genomförandet av förordning (EG) nr 1924/2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel (2023/2081(INI))

Utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet

Föredragande: Tilly Metz

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida
MOTIVERING – BAKGRUND OCH SLUTSATSER	3
BILAGA: ENHETER ELLER PERSONER SOM FÖREDRAGANDEN AV YTTRANDE HAR FÅTT SYNPKTER FRÅN	5
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	6
INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	17
SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	18

MOTIVERING – BAKGRUND OCH SLUTSATSER

Den 15 juni 2023 anförtroddes föredraganden uppgiften att utarbeta ett betänkande om genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1924/2006 av den 20 december 2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel¹.

Sedan hon utnämndes har föredraganden samlat in information genom möten med kommissionen, Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa), Europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA) och andra berörda parter och förlitat sig på bland annat följande källor:

- Arbetsdokument SWD(2020)0096 från kommissionens avdelningar om utvärderingen av förordning (EG) nr 1924/2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel med avseende på näringsprofiler och hälsopåståenden om växter och deras beredningar och om det allmänna regelverket för deras användning i livsmedel.
- En studie från Europaparlamentets utredningstjänst om hälsopåståenden om livsmedel: iakttagelser om genomförandet och tillämpningen av förordning (EG) nr 1924/2006, augusti 2023.

Förordning (EG) nr 1924/2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel är tillämplig på frivilliga näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel och kosttillskott i alla kommersiella meddelanden, vilket inbegriper märkning, presentation och reklam för produkter. Den har varit i kraft i mer än 15 år och har i hög grad bidragit till att skydda konsumenterna mot falska och vilseledande hälsopåståenden och näringspåståenden om livsmedel. Konsumenterna utsätts dock fortfarande för otillbörliga påståenden om livsmedel och kosttillskott, och marknaden är fortfarande i viss utsträckning fragmenterad.

I sin utvärderingsrapport 2020 om förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel lyfte kommissionen fram två huvudaspekter som ännu inte har genomförts fullt ut: Fastställande av näringsprofiler för att begränsa användningen av påståenden om livsmedel med höga halter av fett, socker och/eller salt, och den vetenskapliga och rättsliga ramen för påståenden om vegetabiliska ämnen (växter) i livsmedel.

Fastställandet av näringsprofiler förutsågs i förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel som en viktig del av dess genomförande, och 2008 antog Efsa ett första yttrande om fastställandet av näringsprofiler för livsmedel med näringspåståenden och hälsopåståenden. Inom ramen för från jord till bord-strategin och den planerade översynen av EU:s förordning om livsmedelsinformation till konsumenterna aviserade kommissionen ett lagstiftningsförslag om upprättande av näringsprofiler för 2022, som dock ännu inte lagts fram.

År 2012 upprättade kommissionen en förteckning över mer än 2 000 hälsopåståenden om växter som är under utvärdering. Efsa hade tidigare dragit in alla yttranden om påståenden om växter, främst på grund av avsaknaden av interventionsstudier på människa. Enligt övergångsbestämmelserna i förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel får hälsopåståenden som är under utvärdering – både de som bedömts negativt och

¹ EUT L 404, 30.12.2006, s. 9.

de som ännu inte granskats – fortfarande användas i enlighet med de allmänna principerna i förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel och relevanta nationella bestämmelser, till dess att ett beslut om förteckningen över påståenden som är under utvärdering har fattats. Nuvarande förfarande är potentiellt skadligt för konsumenterna, som felaktigt kan anta att dessa hälsopåståenden har utvärderats ordentligt, till skada för innovationen, eftersom den osäkerhet som orsakas av den förlängda övergångsordningen avskräcker från långsiktiga investeringar och skapar illojal konkurrens mellan livsmedelsföretagare som ställs inför olika nationella bestämmelser.

En möjlig väg framåt skulle kunna vara att undersöka begreppet ”traditionell användning” i samband med styrkandet av påståenden om växtbaserade livsmedel. Traditionella datagranskningar som EMA gör för godkännande av traditionella växtbaserade läkemedel kunde tjäna som referenspunkt. Frågan om växters säkerhet är nära kopplad till frågan om styrkande av påståenden om dem. Den nuvarande avsaknaden av en gemensam förteckning över tillåtna växter i livsmedel bland medlemsstaterna och avsaknaden av ett övervakningssystem på EU-nivå för negativa effekter av växter och kosttillskott i allmänhet bör snarast åtgärdas.

När det gäller efterlevnaden av förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel skulle ett stärkt samarbete mellan medlemsstaterna och uppdaterad vägledning från Europeiska kommissionen om hur man ska hantera marknadsföringsmetoder som används för att kringgå förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel vara till nytta. Särskild uppmärksamhet måste ägnas åt utmaningarna vad gäller tillsynen inom e-handeln. Sedan förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel antogs 2006 har näthandeln och reklamen för livsmedel och kosttillskott på sociala medier ökat dramatiskt och är fortfarande i stort sett oreglerad.

BILAGA: ENHETER ELLER PERSONER SOM FÖREDRAGANDEN AV YTTRANDE HAR FÅTT SYNPUNKTER FRÅN

Föredraganden förklarar, i enlighet med artikel 8 i bilaga I till arbetsordningen, att hon har mottagit synpunkter från följande enheter eller personer i samband med att betänkandet utarbetades, fram till dess att det antogs i utskottet:

Enhet och/eller person
Bureau Européen des Unions de Consommateurs
European Heart Network
European Public Health Alliance
European Society of Cardiology
International Diabetes Federation European Region
Chronic Diseases Alliance
Foodwatch
Safe Food Advocacy Europe
European Commission, DG SANTE, Unit SANTE.A.1
European Food Safety Authority
European Medicines Agency

Ovanstående förteckning upprättas uteslutande på föredragandens ansvar.

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om genomförandet av förordning (EG) nr 1924/2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel (2023/2081(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artiklarna 168 och 169 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1924/2006 av den 20 december 2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel¹,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet²,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 av den 25 oktober 2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna, och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 1924/2006 och (EG) nr 1925/2006 samt om upphävande av kommissionens direktiv 87/250/EEG, rådets direktiv 90/496/EEG, kommissionens direktiv 1999/10/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/13/EG, kommissionens direktiv 2002/67/EG och 2008/5/EG samt kommissionens förordning (EG) nr 608/2004³,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/46/EG av den 10 juni 2002 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om kosttillskott⁴,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1925/2006 av den 20 december 2006 om tillsättning av vitaminer och mineralämnen samt vissa andra ämnen i livsmedel⁵,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 av den 12 juni 2013 om livsmedel avsedda för spädbarn och småbarn, livsmedel för speciella medicinska ändamål och komplett kostersättning för viktkontroll och om upphävande av rådets direktiv 92/52/EEG, kommissionens direktiv 96/8/EG, 1999/21/EG, 2006/125/EG och 2006/141/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/39/EG och kommissionens förordningar (EG) nr 41/2009 och (EG) nr 953/2009⁶,

¹ EUT L 404, 30.12.2006, s. 9.

² EGT L 31, 1.2.2002, s. 1.

³ EUT L 304, 22.11.2011, s. 18.

⁴ EUT L 183, 12.7.2002, s. 51.

⁵ EUT L 404, 30.12.2006, s. 26.

⁶ EUT L 181, 29.6.2013, s. 35.

- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster)⁷,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/522 av den 24 mars 2021 om inrättande av ett program för unionens åtgärder på hälsoområdet (*programmet EU för hälsa*) för perioden 2021–2027 och om upphävande av förordning (EU) nr 282/2014⁸,
- med beaktande av sin resolution av den 20 oktober 2021 om från jord till bord-strategin för ett rättvisare, hälsosammare och miljövänligare livsmedelssystem⁹,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 20 maj 2020 *Från jord till bord-strategin för ett rättvisare, hälsosammare och miljövänligare livsmedelssystem* (COM(2020)0381),
- med beaktande av arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar av den 20 maj 2020 med en sammanfattning av utvärderingen av förordning (EG) nr 1924/2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel med avseende på näringsprofiler och hälsopåståenden om växter och deras beredningar och om det allmänna regelverket för deras användning i livsmedel (SWD(2020)0096),
- med beaktande av det vetenskapliga yttrandet från Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa) av den 15 december 2021 om den övre gränsen för tolerabelt intag av socker i kosten¹⁰,
- Med beaktande av WHO:s publikation *Nutrition labelling: policy brief*¹¹ från 2022,
- med beaktande av WHO:s publikation *Guiding principles and framework manual for front-of-pack labelling for promoting healthy diets*¹² från 2019,
- med beaktande av FN:s mål 3 för hållbar utveckling – att säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar,
- med beaktande av Unicefs publikation från december 2013 *Children's rights in impact assessments: A guide for integrating children's rights into impact assessments and taking action for children*¹³,

⁷ EUT L 277, 27.10.2022, s. 1.

⁸ EUT L 107, 26.3.2021, s. 1.

⁹ EUT C 184, 5.5.2022, s. 2.

¹⁰ Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet, *Tolerable upper intake level for dietary sugars*, EFSA Journal, volym 20, utgåva 2, Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet, 15 december 2021.

¹¹ Världshälsoorganisationen, *Nutrition labelling: policy brief*, Världshälsoorganisationen, Genève, 2022.

¹² Världshälsoorganisationen, *Guiding principles and framework manual for front-of-pack labelling for promotion healthy diets*, Världshälsoorganisationen, Genève, 2019.

¹³ Unicef, *Children's rights in impact assessments – A guide for integrating children's rights into impact assessments and taking action for children*, Unicef, Genève, december 2013.

- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen samt artikel 1.1 e i och bilaga 3 till talmanskonferensens beslut av den 12 december 2002 om förfarandet för beviljande av tillstånd att utarbeta initiativbetänkanden,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet (A9-0416/2023), och av följande skäl:
 - A. Förordning (EG) nr 1924/2006 (förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel) infördes i syfte att säkerställa högsta möjliga konsumentskyddsnivå och underlätta konsumenternas val. Förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel är tillämplig på frivilliga näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel i alla kommersiella meddelanden, inbegripet i märkning och reklam, samt meddelanden till hälso- och sjukvårdspersonal¹⁴. Kommissionen godkänner hälsopåståenden som grundar sig på vetenskapliga belägg och är begripliga för konsumenterna, efter en vetenskaplig bedömning av påståendena från Efsa.
 - B. Påståenden kan kategoriseras som påståenden om minskad sjukdomsrisk, påståenden om barns utveckling och andra hälsopåståenden. I juli 2023 godkändes 269 hälsopåståenden för användning i EU. Påståenden om barns utveckling och hälsa i samband med märkning av livsmedel får godkännas i enlighet med de förfaranden och krav som fastställs i förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel.
 - C. Minst 18 % av de nya produkter som släpps ut på EU:s marknad för mat och dryck innehåller näringspåståenden eller hälsopåståenden, och uppskattningsvis en fjärdedel av alla livsmedel som finns tillgängliga på EU:s marknad är försedda med sådana påståenden¹⁵. Såsom förklaras i skäl 10 i förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel kan konsumenterna tro att livsmedel som saluförs med påståenden har näringsmässiga, fysiologiska eller andra hälsorelaterade fördelar jämfört med liknande eller andra produkter till vilka sådana näringsämnen och andra ämnen inte tillsatts. Detta kan uppmuntra konsumenterna att göra val som direkt påverkar deras totala intag av enskilda näringsämnen eller andra ämnen på ett sätt som skulle strida mot vetenskapliga rekommendationer.
 - D. I enlighet med artikel 13.3 i förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel skulle kommissionen senast den 31 januari 2010 anta en gemenska förteckning över tillåtna påståenden.
 - E. Förekomsten av näringspåståenden eller hälsopåståenden påverkar konsumenternas livsmedelsval, tillsammans med andra egenskaper såsom pris, varumärke, färg och förpackningsform. Hälsopåståenden, särskilt påståenden om minskad sjukdomsrisk, har större inverkan på konsumenternas attityder än näringspåståenden¹⁶. Konsumenternas förståelse av näringspåståenden och hälsopåståenden påverkas av olika faktorer, bland

¹⁴ Domstolens dom av den 14 juli 2016, *Verband Sozialer Wettbewerb eV mot Innova Vital GmbH*, C-19/15, ECLI:EU:C:2016:563.

¹⁵ Kommissionen, *Final Report Summary – CLYMBOL (Role of health-related claims and symbols in consumer behaviour)*, 8 mars 2017.

¹⁶ Pichierri M m.fl., *The interplay between health claim type and individual regulatory focus in determining consumers' intentions toward extra-virgin olive oil*, Food Research International, volym 136, artikel 109467, Elsevier, oktober 2020.

annat näringskunskap och utbildningsnivå, och detta bör tas i beaktande för att underlätta övergången till hälsosammare kostvanor och stimulera ändringar av livsmedelssammansättning. Enbart informations-, utbildnings- och upplysningskampanjer är dock inte tillräckliga för att uppnå den nödvändiga förändringen till mer hållbara och hälsosamma konsumentval, eftersom dessa kan påverkas av andra viktiga delar av livsmedelsmiljöer, såsom överkomliga priser, marknadsföring och tillgänglighet.

- F. I förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel krävdes att kommissionen skulle fastställa näringsprofiler för livsmedel eller särskilda livsmedelskategorier senast den 19 januari 2009. Näringsprofiler har ännu inte fastställts i praktiken. I kommissionens utvärderingsrapport om förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel från 2020 bekräftades behovet av att utveckla näringsprofiler som ett verktyg för att skydda konsumenterna från att exponeras för livsmedel med dålig näringsammansättning som försetts med hälsopåståenden. I från jord till bord-strategin bekräftades på nytt att näringsprofiler bör fastställas för att begränsa saluföringen och marknadsföringen av ohälsosamma livsmedel genom närings- och hälsopåståenden.
- G. I sin resolution från 2021 om från jord till bord-strategin välkomnade parlamentet uttryckligen tillkännagivandet av ett lagstiftningsförslag för att fastställa näringsprofiler i syfte att förbjuda användningen av näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel med höga halter av fett, socker och/eller salt eller allmänt ohälsosamma livsmedel, och efterlyste att särskild uppmärksamhet ägnas åt livsmedel till barn och andra livsmedel för särskilda ändamål.
- H. Konsumenterna utsätts fortfarande för positiva näringspåståenden eller hälsopåståenden om livsmedel med höga halter av fett, salt eller socker, vilket är oförenligt med målet om ett starkt konsumentskydd.
- I. Viktproblem och fetma ökar snabbt i de flesta medlemsstater, och mer än hälften av de vuxna i Europa och ett av tre barn är överviktiga eller feta¹⁷. Övervikt och fetma hos barn ökar de globala folkhälsoutmaningarna. Det finns tillräckliga belägg för att barnfetma påverkas av saluföringen av livsmedel med höga halter av fett, salt och socker, men barn utsätts det oaktat fortfarande för höga nivåer av sådan marknadsföring som använder kraftfulla och övertygande tekniker, i allt större utsträckning också via digitala medier.
- J. Ohälsosamma kostvanor med höga halter av salt, socker och fett, inklusive mättade fetter och transfetter, är en av de huvudsakliga riskfaktorerna för sjukdom och dödlighet i Europa och orsakar enligt WHO 8 miljoner förtida dödsfall varje år. 1 av 5 dödsfall 2017 berodde på ohälsosam kost, främst genom hjärt- och kärlsjukdomar och cancer. Det behövs starkare fokus på förebyggande av sjukdomar.

¹⁷ Världshälsoorganisationen, [WHO European Regional Obesity Report 2022](#) (WHO:s europeiska regionala fetmarapp), Världshälsoorganisationen, Genève, 2022.

- K. I sin resolution av den 16 februari 2022 om att stärka Europa i kampen mot cancer – mot en övergripande och samordnad strategi¹⁸ betonade Europaparlamentet den roll som en hälsosam kost spelar för att förebygga och begränsa förekomsten av cancer.
- L. Efsa kunde inte fastställa en säker nivå på intaget av fritt och tillfört socker eftersom risken för negativa hälsoeffekter (responser) ökade över hela intervallet av observerade intagsnivåer (doser) på ett konstant (linjärt) sätt, dvs. ju högre intag, desto större är risken för skadliga effekter¹⁹. WHO:s internationella center för cancerforskning har klassificerat sötningsmedlet aspartam som möjligen cancerframkallande för människor. En systematisk översyn utförd av WHO tyder på att andra sötningsmedel än socker skulle kunna kopplas till en ökad risk för typ 2-diabetes, hjärt- och kärlsjukdomar, dödlighet av alla orsaker och ökad kroppsvikt. Hälsosammare kostvanor med ökad konsumtion av växtbaserade livsmedel, såsom färsk frukt och färska grönsaker, fullkorn och baljväxter, och undvikande av överkonsumtion av kött och ultraprocessade produkter bidrar till förbättrad hälsa, minskar dödligheten till följd av kostrelaterade icke-smittsamma sjukdomar och medför miljöfördelar.
- M. Effektiva informationsverktyg, såsom näringsvärdesmärkningar på förpackningens framsida, hjälper medborgarna att göra hälsosammare livsmedelsval och därigenom förhindra ohälsosam konsumtion av livsmedel med höga halter av salt, fett och socker. Parlamentet stödde införandet av en sådan märkning i sin resolution på eget initiativ av den 20 oktober 2021 om från jord till bord-strategin, där det uppmanade kommissionen att se till att en obligatorisk och harmoniserad EU-näringsmärkning på förpackningens framsida utarbetas utifrån vetenskapliga rön och styrkt konsumentförståelse för att stödja tillhandahållandet av korrekt information om livsmedel och hälsosammare alternativ.
- N. År 2012 upprättade kommissionen en förteckning över 2 078 hälsopåståenden om växtämnen som är under utredning, främst på grund av avsaknaden av interventionsstudier på människa, vilket ledde till att Efsas bedömnings- och godkännandeförfarande tillfälligt upphävdes 2010. Hälsopåståenden som är under utvärdering – både sådana som bedömts negativt och sådana som ännu inte granskats – får fortfarande användas på EU-marknaden i enlighet med de övergångsåtgärder som fastställts i förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel, till dess att ett beslut om förteckningen över påståenden som är under utvärdering har fattats.
- O. År 2020 drog kommissionen i sin utvärderingsrapport om förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel slutsatsen att konsumenterna fortsätter att exponeras för hälsopåståenden om växter med varierande nivåer av vetenskaplig bedömning, inbegripet ogrundade hälsopåståenden för vilka de kan tro att de angivna gynnsamma effekterna har utvärderats vetenskapligt när så inte är fallet.
- P. Ökad samordning av säkerhetsramen för växter skulle kunna bidra till att förbättra konsumentskyddet.

¹⁸ EUT C 342, 6.9.2022, s. 109.

¹⁹ Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet, Efsa, förklarar utkastet till vetenskapligt yttrande om den övre gränsen för tolerabelt intag av socker i kosten, Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet, 2021.

- Q. Lagstiftningen om växter i livsmedel och kosttillskott är inte harmoniserad på EU-nivå. Medlemsstaterna har antingen positiva, negativa eller inga förteckningar över växtbaserade ämnen som är tillåtna i livsmedel. Det är varje enskild medlemsstat som är behörig att klassificera växter som livsmedel eller läkemedel. Syftet med ett läkemedel är att behandla eller förebygga sjukdomar hos människor och kosttillskott är avsedda för konsumenter som inte har omedelbara medicinska behov. Det är därför viktigt att upprätthålla en tydlig åtskillnad mellan livsmedel och läkemedel.
- R. Växtbaserade läkemedel måste genomgå godkännandeförfaranden innan de introduceras på EU-marknaden, vilket kräver att produktens säkerhet och effekt och uppfyllandet av ytterligare rättsliga krav påvisas inom områden såsom kvalitetsbedömningar, farmakovigilans och efterlevnad av god tillverkningssed. Växtbaserade läkemedel som har använts på ett säkert sätt i 30 år, varav 15 år i EU, kan använda ett förenklat registreringsförfarande för traditionella växtbaserade läkemedel, där uppgiften om ”traditionell användning” godtas som belägg för produktens säkerhet och effekt.
- S. Verkställandet av förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel när det gäller påståenden om växter har försenats avsevärt. Målet för förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel att säkerställa en hög konsumentskyddsnivå kräver snabba åtgärder från kommissionens sida för att antingen fullt ut verkställa eller revidera förordningen, eftersom den i vissa avseenden inte är ändamålsenlig.
- T. Medlemsstaterna ansvarar för att se till att förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel efterlevs inom deras jurisdiktioner. Medlemsstaterna är skyldiga att tillämpa principen om ömsesidigt erkännande. På grund av skillnader i tolkning och bristande efterlevnad bland medlemsstaterna varierar verkställighetsåtgärderna till följd av felaktig användning av påståenden från råd om hur påståendena ska ändras till böter för felaktig användning.
- U. Sociala medier bidrar avsevärt till reklam för och försäljning av livsmedel och kosttillskott, medan det fortfarande är oklart i vilken utsträckning förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel reglerar hälsorelaterade meddelanden om livsmedel på nätet. Influerares eller kända personers meddelanden på sociala medier är inte alltid tydligt kommersiella eller icke-kommersiella²⁰ och kan leda till obekräftade falska och vilseledande påståenden om livsmedelsprodukter till exempel när det gäller reklam för protein eller andra tillskott för att öka muskeltillväxten.
1. Europaparlamentet noterar att det huvudsakliga målet med förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel är att se till att påståenden om livsmedel baseras på allmänt vedertagna vetenskapliga belägg och kan förväntas förstås av genomsnittskonsumenten. Parlamentet understryker att vilseledande påståenden i praktiken fortfarande framförs vid försäljning av livsmedel både online och offline.

²⁰ Ashwell, M. m.fl., *Nature of the evidence base and strengths, challenges and recommendations in the area of nutrition and health claims: a position paper from the Academy of Nutrition Sciences*, British Journal of Nutrition, volym 130, utgåva 2, 28 juli 2023, s. 221–238.

2. Europaparlamentet påpekar att konsumenterna i allt högre grad intresserar sig för livsmedelsinformation²¹. Parlamentet betonar behovet av att se till att den information om närings- eller hälsovärden hos livsmedel som finns på etiketter och som används för presentation, marknadsföring och reklam är korrekt, vetenskaplig och meningsfull. Parlamentet begär att förteckningen över godkända näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel ska uppdateras regelbundet, i linje med den vetenskapliga utvecklingen på livsmedels- och näringsområdet.
3. Europaparlamentet betonar behovet av att säkerställa att hälsopåståenden förblir anpassade till EU:s politik och prioriteringar på hälsoområdet. Parlamentet bekräftar vikten av att kommissionen har rätt att låta bli att godkänna påståenden som kunde leda till att motstridiga och förvirrande budskap förmedlas till konsumenterna²².

Beaktande av näringsprofiler i bedömningar av hälsopåståenden

4. Europaparlamentet påminner om att kommissionen i enlighet med artikel 4 i förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel senast den 19 januari 2009 borde ha fastställt näringsprofiler för att begränsa användningen av näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel med höga halter av fett, socker och/eller salt. Parlamentet beklagar att kommissionens förslag om näringsprofiler ännu inte har lagts fram, trots att det planerades till 2022 som en del av en översyn av EU:s lagstiftning om livsmedelsinformation till konsumenterna. Europaparlamentet insisterar på att det fortfarande är relevant och nödvändigt att fastställa näringsprofiler med särskilda tröskelvärden för näringsämnen för användning av hälsopåståenden och näringspåståenden, i enlighet med artikel 4 i förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel, för att uppnå målen i den förordningen.
5. Europaparlamentet påminner om att påståenden inte får vilseleda konsumenterna om en produkts verkliga näringsvärde. Parlamentet betonar att påståenden, i avsaknad av näringsprofiler, kan betona en positiv aspekt av en allmänt ohälsosam produkt eller en produkt som överskrider tröskelvärdena för specifika näringsämnen, såsom fett, socker och salt. Parlamentet påpekar att många livsmedel, varav vissa riktar sig till barn, fortsätter att använda sig av näringspåståenden och hälsopåståenden trots att de innehåller höga halter av näringsämnen som inger betänkligheter. Parlamentet understryker att det är nödvändigt att utveckla särskilda näringsprofiler, i enlighet med artikel 4 i förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel och i linje med målen för den förordningen, för att begränsa användningen av näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel med höga halter av fett, socker och/eller salt. Parlamentet understryker att framtida näringsprofiler, som bör bygga på tillförlitliga och oberoende vetenskapliga belägg, skulle kunna hjälpa konsumenterna att göra välgrundade, hälsosamma och hållbara val när det gäller livsmedelsprodukter.
6. Europaparlamentet beklagar avsaknaden av en systematisk och evidensbaserad strategi för att skapa livsmedelsmiljöer som hjälper konsumenterna att göra välgrundade val och som stimulerar en övergång till hälsosammare kostvanor, inbegripet ökad konsumtion av växtbaserade livsmedel, såsom färsk frukt och färska grönsaker, fullkorn och

²¹ Europeiska unionen, *Eurobarometer – Making our food fit for the future – new trends and challenges*, oktober 2020.

²² Domstolens dom av den 8 juni 2017, *Dextro Energy GmbH & Co. KG mot Europeiska kommissionen*, C-296/16, ECLI:EU:C:2017:437.

baljväxter. Parlamentet anser att kommissionen och medlemsstaterna, utöver att genomföra förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel korrekt, bör investera mer i utbildning om livsmedel och näringsämnen, såsom informationskampanjer, genom olika program, däribland EU för hälsa, särskilt genom att stödja åtgärder i skolor för att lära barn och ungdomar om hälsosamma och balanserade kostvanor. Parlamentet framhåller sociala bestämningsfaktorers inverkan på konsumenternas läskunnighet när det gäller påståenden om livsmedel. Europaparlamentet påpekar att enbart informations-, utbildnings- och upplysningskampanjer är otillräckliga för att se till att konsumenterna gör välgrundade val och måste åtföljas av politik som förbättrar livsmedelsmiljön.

Konsumentupplysning

7. Europaparlamentet betonar att konsumenterna tenderar att överkonsumera livsmedelsprodukter med påståenden om att de är hälsofrämjande, känt som ”haloeffekten”. Parlamentet förespråkar införandet av både minimitrösklar och maximitrösklar för användning på produktetiketter för alla livsmedel och kosttillskott som försetts med hälsopåståenden, tillsammans med en rekommendation om att rådfråga hälso- och sjukvårdspersonal innan man konsumerar kosttillskott, särskilt för att undvika potentiell negativ interaktion med specifika behandlingar och för att undvika att förstärka potentiella åtstörningar. Parlamentet betonar att informationsasymmetrin förväntas kvarstå i en snabbt föränderlig livsmedelsmiljö och efterlyser finansiering av forskning om konsumenternas förståelse av påståenden.
8. Europaparlamentet beklagar förseningen av förslaget till översyn av förordning (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna när det gäller utvecklingen av näringsvärdesmärkning på förpackningens framsida, som har visat sig effektivt hjälpa konsumenterna att göra hälsosammare livsmedels- och dryckesval. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att uppmuntra och hjälpa konsumenterna att göra välgrundade, hälsosamma och hållbara val när det gäller livsmedelsprodukter genom att så snart som möjligt anta ett obligatoriskt och harmoniserat EU-system för näringsvärdesmärkning på förpackningens framsida som utvecklas på grundval av tillförlitliga, oberoende vetenskapliga bevis och visad konsumentförståelse. Parlamentet konstaterar att studier visar att livsmedels effekter på hälsan inte bara kan förklaras av näringsammansättningen, utan även av bearbetningsgraden, särskilt när det gäller ultrabearbetade livsmedel. Parlamentet betonar därför att det kan vara av intresse för folkhälsan och konsumenterna att inkludera information om bearbetning av livsmedel på näringsvärdesmärkningarna på förpackningens framsida och att det kan visa sig vara effektivt när det gäller att hjälpa konsumenterna att göra hälsosammare livsmedelsval. Parlamentet efterlyser lagstiftningsåtgärder för att minska den börda som högförädlade livsmedel utgör för folkhälsan.

Påståendenas relevans

9. Europaparlamentet noterar att många av de påståenden som används på EU-marknaden avser näringsämnen som väldigt få europeiska konsumenter saknar i sin kost. Parlamentet uppmanar kommissionen att undersöka lagstiftningspotentialen för att utvidga Efsas ansvarsområde till att omfatta en bedömning av relevansen av användningen av sådana påståenden, utöver att undersöka den vetenskapliga grunden

för dem. Parlamentet stöder helhjärtat Efsas pågående offentlighöörande av särskilda riktlinjer för användningen av ett påstående.

10. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utvärdera möjligheten att begränsa användningen av det tillåtna näringspåståendet ”utan tillsatt socker” i fråga om produkter som innehåller sötningsmedel eller höga halter av fritt socker.
11. Europaparlamentet betonar att även när påståenden om modersmjölksersättning är vetenskapligt underbyggda, såsom hälsopåståendet ”intag av dokosahexaensyra (DHA) bidrar till en normal synutveckling hos spädbarn upp till 12 månaders ålder”, bör användningen av dem inte påverka spädbarns utfodringsval eller begränsa förbättringar av modersmjölksersättning²³.
12. Europaparlamentet stöder inrättandet av förhandssamråd mellan tillverkare och Efsa för att göra det möjligt för Efsa att framföra sina förväntningar i samband med att tillverkarna lämnar in sina ansökningar, samtidigt som principen om Efsas oberoende respekteras.

Växter

13. Europaparlamentet påpekar att bristen på harmonisering på EU-nivå när det gäller klassificeringen av växtbaserade ämnen som antingen livsmedel eller läkemedel innebär att ett växtämne kan märkas som ”livsmedel” i en medlemsstat och som ”läkemedel” i en annan. Parlamentet understryker att sådana inkonsekvenser innebär utmaningar för tillverkare och tillsynsmyndigheter och kan inverka negativt på konsumenternas säkerhet och välbefinnande, eftersom det är svårt för konsumenterna att skilja mellan traditionella växtbaserade läkemedel och växtbaserade kosttillskott baserade på samma växtämne(n), vilket kan leda till missförstånd om användningen av dem.
14. Europaparlamentet påpekar att det saknas en positiv eller negativ EU-förteckning över växtbaserade ämnen som används i livsmedel och kosttillskott, samt att det saknas en omfattande förteckning över positiva eller negativa hälsoeffekter av växter, vilket leder till skillnader i lagstiftningen mellan medlemsstaterna, fragmentering av marknaden och att potentiellt farliga produkter når konsumenterna.
15. Europaparlamentet motsätter sig det fortsatta uppskjutandet av utvärderingen av påståenden om växter och påpekar att det finns betydande rättsliga farhågor när det gäller den fortsatta användningen av påståenden under utvärdering enligt övergångsbestämmelserna i förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel. Parlamentet betonar att det är absolut nödvändigt att ta itu med förteckningen över påståenden om växter genom att ytterligare utvärdera dessa påståenden som en brådskande åtgärd för konsumentskydd, vilket lyfts fram i kommissionens utvärderingsrapport om förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel från 2020. Parlamentet är bekymrat över att den fortsatta användningen av påståenden som är under utredning enligt övergångsåtgärderna i

²³ Munblit, D. m.fl., *Health and nutrition claims for infant formula are poorly substantiated and potentially harmful*, British Medical Journal, volym 369, artikel m875, 2020, och Cheung, K.Y., m.fl., *Health and nutrition claims for infant formula: international cross sectional survey*, British Medical Journal, volym 380, utgåva 8371, 2023.

förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel skulle kunna vilseleda konsumenterna och utgöra en hälsorisk för dem eftersom de felaktigt kan anta att påståendena under utredning har bedömts vetenskapligt och genomgått en riskbedömning.

16. Europaparlamentet anser att det är mycket viktigt att Efsa och kommissionen i enlighet med bestämmelserna i förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel snabbt ser över de hälsopåståenden om växtbaserade ämnen i livsmedel som är under utredning. Parlamentet uppmanar kommissionen att avvisa de påståenden på förteckningen över påståenden som är under utvärdering som redan har bedömts negativt.
17. Europaparlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att samarbeta effektivt för att fastställa en samordnad strategi för växtbaserade kosttillskott och uppmanar kommissionen att ge vägledning i detta avseende. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utan dröjsmål utarbeta en förteckning på EU-nivå över växtbaserade ämnen i livsmedel som i medlemsstaterna konstaterats vara toxiska eller ha skadliga hälsoeffekter.

Verkställighet

18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att tillhandahålla uppdaterad vägledning om hur man ska hantera marknadsföringsmetoder som används för att kringgå förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel.
19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att inrätta ett kunskapsnätverk som syftar till att stödja arbetsgruppen för näringspåståenden och hälsopåståenden. Parlamentet påpekar att detta nätverk bör bidra till att underlätta utbytet av bästa praxis, överbrygga skillnader i tolkning mellan medlemsstaterna och åtgärda skillnader i genomförandet.

Hälsopåståenden i meddelanden på nätet

20. Europaparlamentet betonar att förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel antogs vid en tidpunkt då sociala medier ännu inte spelade en så stor roll i reklam för och försäljning av livsmedel och kosttillskott. Parlamentet är bekymrat över att det fortfarande är oklart i vilken utsträckning förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel på ett effektivt sätt reglerar hälsorelaterade meddelanden om livsmedel på nätet.
21. Europaparlamentet är bekymrat över förekomsten av otillåtna och vilseledande näringspåståenden och hälsopåståenden online. Parlamentet betonar behovet av att säkerställa att förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel förblir relevant i onlinemiljön, särskilt eftersom vissa utsatta grupper, såsom barn och ungdomar, kan vara speciellt känsliga för vissa hälsopåståenden och livsmedelsinformation som delas på sociala medier, och detta utgör en risk för deras fysiska och mentala hälsa. Parlamentet anser i detta avseende att det är viktigt att definiera vad som utgör kommersiella meddelanden om livsmedel och kosttillskott på sociala medier.

22. Europaparlamentet vill att förnyad uppmärksamhet ska ägnas åt att få till stånd en effektiv och EU-omfattande strategi för att hantera barns och ungdomars exponering för reklam och marknadsföring avseende processade livsmedel med höga halter av fett, socker och salt i radio, tv och digitala medier. Parlamentet uppmanar kommissionen att överväga lagstiftningsåtgärder för att skydda denna sårbara konsumentgrupps hälsa.
23. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta omfattande riktlinjer för verkställandet av förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel online. Parlamentet anser att dessa riktlinjer bör beskriva tydliga förfaranden och standarder för övervakning och reglering av hälsopåståenden på nätet, säkerställa att sådana påståenden är korrekta och transparenta och skydda konsumenternas välbefinnande inom ramen för förordningen om digitala tjänster. Parlamentet pekar på ansvaret hos medlemsstaterna och leverantörer av onlineplattformar i enlighet med förordningen om digitala tjänster, nämligen att bekämpa spridning av olagligt innehåll och att säkerställa transparens för konsumenterna när det gäller onlinereklam.
24. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att skapa en plattform för att utbyta bästa praxis om verkställande av förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel online och uppmuntra till samarbete mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter.
-
- ◦
25. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

Antagande	29.11.2023
Slutomröstning: resultat	+: 70 -: 8 0: 6
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Catherine Amalric, Mathilde Androuët, Maria Arena, Margrete Auken, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurélie Beigneux, Hildegard Bentele, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Malin Björk, Michael Bloss, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Corina Crețu, Maria Angela Danzi, Esther de Lange, Christian Doleschal, Bas Eickhout, Cyrus Engerer, Pietro Fiocchi, Emmanouil Fragkos, Hélène Fritzon, Malte Gallée, Gianna Gancia, Andreas Glück, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Anja Hazekamp, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Adam Jarubas, Karin Karlsbro, Petros Kokkalis, Athanasios Konstantinou, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Elżbieta Katarzyna Lukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Fulvio Martusciello, Lydie Massard, Liudas Mažylis, Marina Mesure, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O’Sullivan, Nikos Papandreou, Jutta Paulus, Francesca Peppucci, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Erik Poulsen, Nicola Procaccini, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Maria Veronica Rossi, Laurence Sailliet, Silvia Sardone, Christine Schneider, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Maria Spyrali, Nils Torvalds, Edina Tóth, Achille Variati, Anders Vistisen, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Matteo Adinolfi, João Albuquerque, Stefan Berger, Biljana Borzan, Mercedes Bresso, Milan Brglez, Martin Buschmann, Cristian-Silviu Bușoi, Catherine Chabaud, Asger Christensen, Dacian Cioloș, Christophe Clergeau, Deirdre Clune, Gilbert Collard, Antoni Comín i Oliveres, Rosanna Conte, Beatrice Covassi, Gianantonio Da Re, Ivan David, Margarita de la Pisa Carrión, Anna Deparnay-Grunenberg, Estrella Durá Ferrandis, Giuseppe Ferrandino, Laura Ferrara, Cindy Franssen, Claudia Gamon, Jens Gieseke, Sunčana Glavak, Nicolás González Casares, Robert Hajšel, Martin Häusling, Romana Jerković, Irena Joveva, Radan Kanev, Karol Karski, Billy Kelleher, Ska Keller, Martine Kemp, Ondřej Knotek, Kateřina Konečná, Stelios Kypouropoulos, Danilo Oscar Lancini, Norbert Lins, Marisa Matias, Sara Matthieu, Radka Maxová, Dace Melbārde, Nuno Melo, Marlene Mortler, Dan-Ștefan Motreanu, Ulrike Müller, Dan Nica, Max Orville, Demetris Papadakis, Aldo Patriciello, Piernicola Pedicini, Lídia Pereira, Sirpa Pietikäinen, João Pimenta Lopes, Rovana Plumb, Manuela Ripa, Robert Roos, Marcos Ros Sempere, Massimiliano Salini, Christel Schaldemose, Andrey Slabakov, Vincenzo Sofo, Tomislav Sokol, Susana Solís Pérez, Nicolae Ștefănuță, Annalisa Tardino, Hermann Tertsch, Róza Thun und Hohenstein, Grzegorz Tobiszowski, Marie Toussaint, István Ujhelyi, Inese Vaidere, Idoia Villanueva Ruiz, Nikolaj Villumsen, Sarah Wiener, Jadwiga Wiśniewska
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 209.7)	Laura Ballarín Cereza, Franc Bogovič, Marie Dauchy, Eider Gardiazabal Rubial, Jarosław Kalinowski, Javier Moreno Sánchez, Thomas Rudner, Juan Ignacio Zoido Álvarez

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

70	+
NI	Antoni Comín i Oliveres, Maria Angela Danzi, Edina Tóth
PPE	Traian Băsescu, Hildegard Bentele, Alexander Bernhuber, Franc Bogovič, Christian Doleschal, Adam Jarubas, Jarosław Kalinowski, Radan Kanev, Esther de Lange, Peter Liese, Norbert Lins, Marian-Jean Marinescu, Liudas Mažylis, Dolors Montserrat, Ljudmila Novak, Francesca Peppucci, Jessica Polfjärd, Massimiliano Salini, Christine Schneider, Maria Spyraiki, Pernille Weiss, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Pascal Canfin, Andreas Glück, Martin Hojsík, Jan Huitema, Irena Joveva, Karin Karlsbro, Max Orville, Erik Poulsen, Róza Thun und Hohenstein, Nils Torvalds, Michal Wiezik
S&D	João Albuquerque, Maria Arena, Laura Ballarín Cereza, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Cyrus Engerer, Eider Gardiazabal Rubial, Nicolás González Casares, Javi López, César Luena, Javier Moreno Sánchez, Alessandra Moretti, Nikos Papandreou, Sándor Rónai, Thomas Rudner, Achille Variati, Petar Vitanov, Tiemo Wölken
The Left	Malin Björk, Anja Hazekamp, Petros Kokkalis, Marina Mesure, Silvia Modig, Mick Wallace
Verts/ALE	Margrete Auken, Bas Eickhout, Malte Gallée, Pär Holmgren, Lydie Massard, Tilly Metz, Ville Niinistö, Grace O'Sullivan, Jutta Paulus, Manuela Ripa

8	-
ECR	Sergio Berlato, Pietro Fiocchi
ID	Mathilde Androuët, Rosanna Conte, Marie Dauchy, Gianna Gancia, Maria Veronica Rossi, Silvia Sardone

6	0
ECR	Teuvo Hakkarainen, Joanna Kopcińska, Robert Roos, Alexandr Vondra, Anna Zalewska
Renew	Emma Wiesner

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster